

Letnik 1918.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXVI. — Izdan in razposlan 9. dne julija 1918.

Vsebina: Št. 248. Ukaz o uravnavi prometa z gorčičnim semenom.

248.

Ukaz trgovskega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 6. julija 1918. l.

o uravnavi prometa z gorčičnim semenom.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

Zaloge gorčičnega semena, ki so v tuzemstvu, ko dobi ta ukaz moč, ter tuzemski pridelek gorčičnega semena leta 1918. so zaseženi v prid državi. Zasega nastopi gledé zalog, kar jih je, takoj, gledé letošnje letine, ko se spravi gorčično seme.

Od te zasege so izvzete zaloge, ki so v posesti države ali vojaške uprave, ter tiste množine gorčičnega semena tuzemskega pridelka 1918., ki jih morajo pridelovalci na podstavi nasadnih pogodb (§ 2, odstavek 2) izročiti določenim odjemnikom.

§ 2.

Zasega ima učinek, da se zaseženo blago ne sme niti porabljati, podelovati, použiti, pokladati

niti prostovoljno ali prisilno otujevati, tudi ne kupovati, ako niso v tem ukazu ali s posebno odredbo trgovskega ministra v porazumu s poljedelskim ministrom ukrenjeni drugi zaukazi.

Pogodbe o sejanju gorčičnega semena, ki so se sklenile do vštete 1. dne marca 1918. l., obdržé svojo veljavnost. Dokazila o tem je predložiti trgovinskemu ministrstvu v 14 dneh potem, ko izide ta ukaz. Vse druge kupne in dobavne pogodbe o gorčičnem semenu, ki še niso izpolnjene, preden dobi ta ukaz moč, so brez moči, kolikor nasprotujejo temu ukazu. Pravica zahtevati izpolnitev ali odškodnino, ker se ni izpolnila pogodba, se ne more uveljavljati.

Zahteve zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred začetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene, toda kupec ne more zahtevati izpolnitve, temveč le odškodnino.

§ 3.

Za prevzemanje zaseženega blaga je določeno Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. na Dunaju, I., Seitzergasse 1. Dolžno je zaseženo blago kupiti in prevzeti.

§ 4.

Prevzemna cena znaša za 100 kg gorčičnega semena 250 K, postavljeno na železniško postajo, ki je najbližja kraju, kjer leže zaloge, v kupčevih

vrečah. Cena se umeva za zdravo, suho, trgovinsko običajno očiščeno in nezaduhlo (uzansno) blago. Plača se, kadar se pokaže železniško-uradno oddajno potrdilo (duplikatni vozni list). Ako se o višini cene za blago, ki ne ustreza gorenjim zahtevam, ne doseže dogovor med strankami, določi to ceno, privzemši stranke, okrajno sodišče, v čigar okolišu je blago, v nespornem postopku, zaslišavši izvedence, v okviru prevzemne cene. V tem primeru mora Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. ob prevzetju začasno plačati ceno v gotovini, ki jo ponudi. Odločba okrajnega sodišča se more z rekurzom izpodbijati v osmih dneh. Zoper odločbo druge stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček.

V koliko more stroške postopanja povrniti ena izmed strank ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svobodnem preudarku. Dolžnost izročitve se ne odlaga s sodnim postopanjem.

§ 5.

Posestnik zaseženega blaga je dolžen prodati ga Avstrijskemu središču za olje in mast d. dr. po ustanovljenih cenah in pogojih (§ 4). Nadalje je dolžen poslati Avstrijskemu središču za olje in mast d. dr. na zahtevanje enega ali več poprečnih poskusov, da preskusi blago. Končno je dolžen stvarno hraniti blago dotlej, da se prevzame, in skrbno ravnati z njim.

Gorčično seme se mora izmlatiti najdalje do 31. dne decembra 1918. l. Zaloge, kar jih je že, ko dobi ta ukaz moč, morajo njih posestniki naznaniti Avstrijskemu središču za olje in mast d. dr. najkasneje v 14 dneh po tem času, iz prideška leta 1918. izvirajoče zaloge pa najdalje v osmih dneh potem, ko se izmlatijo, z navedbo množine in kraja, kjer leže.

§ 6.

Učinek zasege se konča:

1. z oddajo zalog Avstrijskemu središču za olje in mast d. dr.,
2. s prisilnim odvzetjem.

§ 7.

Ako se posestnik brani prodati svoje zasežene zaloge gorčičnega semena Avstrijskemu središču za

olje in mast d. dr., naj razsodi politično oblastvo I. stopnje, v čigar okolišu so zaloge, o dolžnosti oddati zaloge, in naj odredi, ako je treba, da se prisilno odvzamejo na posestnikove stroške.

Razsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog.

§ 8.

Ako se zaloge prisilno odvzamejo, je odbiti od prevzemne cene 10 odstotkov. Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano ali ako naj služi cena za zadostitev zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je znesek položiti na sodišču.

Prisilno odvzete zaloge mora njih zadnji posestnik brezplačno hraniti in jih stvarno ohraniti dotlej, da se odpeljejo.

§ 9.

Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. mora zasežene zaloge gorčičnega semena, ki jih je kupilo, odkazati v stiskanje tistim izdelovalcem olja, ki mu jih oznameni vojna zveza industrije za olje in mast.

Dobljeno gorčično olje razdeljuje porabnikom in ceno, po kateri jim mora Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. oddajati gorčično olje, ustanavlja vojna zveza industrije za olje in mast z odobrenjem trgovinskega ministrstva (§§ 2 in 14 ministrstvenega ukaza z dne 8. aprila 1916. l. [drž. zak. št. 94]).

Gorčične tropine mora Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. oddajati odjemnikom, ki jih imenuje trgovinsko ministrstvo, po ceni, ki jo določi vojna zveza industrije za olje in mast z odobrenjem trgovinskega ministrstva.

§ 10.

Izdelovalci gorčice (namizne, užitne, vinske, kremške, očetne gorčice itd.) morajo svojo potreščino gorčičnih tropin zglašiti v trgovinskem ministrstvu.

§ 11.

Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. je dolžno od nakupljene skupne množine gorčičnega semena pridržati do 31. maja 1919. l. najmanj 200 metrskih stotov za eventualno porabo za semenje.

Prošnje za prepustitev semenja je poslati pravočasno vojni zvezi industrije za olje in mast na Dunaju, I., Seitzergasse 1, ter navesti potrebne množine in izmero nasadne površine. Ako se prosi, še preden prevzame središče za olje in mast d. dr. zasežene zaloge, naj pusti vojna zveza prosilcu ustrezajočo množino semenja iz njegovih lastnih zalog.

§ 12.

Ako se pošilja gorčično seme po železniških ali parnoplovstvenih podjetjih, mora pošiljač pridejati voznim listinam za vsako pošiljatev prevozno potrdilo, ki ga je izdalo Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. po priloženem vzorcu. Za pošiljatve vojaške uprave, za pošiljatve iz carinskega inozemstva in iz Ogrskega, iz Bosne in Hercegovine ter za pošiljatve, ki so bile že izročene, ko je dobil ta ukaz moč, ni treba takih prevoznih potrdil.

Za škode, ki nastanejo morebiti iz tega, da se ne izpolnjujejo določila o prevoznem potrdilu, ne jamči prevozno podjetje.

§ 13.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob preprečenju v njem ustanovljenih dolžnosti kaznuje politično oblastvo na denarju do 20.000 K ali z zaporom do 6 mesev, ako ta dejanja ne spadajo pod strožjo kazen. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge. Vrhutega se more izreči, da zapadejo zaloge gorčičnega semenja, na katere se nanaša kaznivo dejanje, in, ako se je storil prestopok v izvrševanju obrti, da se izgubi obrtna pravica.

§ 14.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.

Prevozno potrdilo

za gorčično seme.

Pošiljačevo ime

v ima pravico poslati

.....kg gorčičnega semena,

in sicer v času od do

od (ime pošiljalne postaje)

v (ime namembne postaje)

po (železnici ali parniku) na naslov (prejemnikovo ime in stanovišče)

.....

Na Dunaju, dne 191...l.

Avstrijsko središče za olje in mast d. dr.

To potrdilo je trpežno priložiti vozni listini.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja, pri pošiljativah na izvenavstrijske postaje pa mejna postaja.